

НЕ ВЕРУЈ ОНИМА КОЈИ ТЕ ВОЛЕ

У крају су га звали Даша легенда. Свирао је на гитари, имао дугу косу, био бескомпромисни рокер. Као такав нашао се и у „Рибљој чорби“. Када је решио да се осамостали и оснује своју групу, Бора Ђорђевић није имао дилему какво име да јој да. Било је то пре четврт века и од тада је Даша уз своје име нанизао много лепих придева. Ипак, највише му прија када за њега кажу да је песник

М. СТАМАТОВИЋ
Фото Жељко СИНОБАД
и приватни албум

Они су покретна трака која не стаје већ пуних деветнаест година. Од првог концерта у Центру „Сава“ на Богојављење 1995. године, двадесет година заредом, пунили су ову концертну дворану, укупно педесет пута. Иза њих је и више од хиљаду и по солистичких концерата у дворанама градова широм Србије.

- Принцип је увек исти: после концерта у Београду крећемо на турнеју по Србији

Они су „Легенде“: Лазар Марин, Зоран Дашић, Иван Милинковић, Желимир Васић, Предраг Стојковић и Перо Крзнанић

која траје до краја године. Тако је и овог пута, само што смо турнеју почели четири дана пред концерт у Центру „Сава“, заказаног за суботу, 9. фебруара. Свирали смо пред пуним салама у Панчеву, Смедереву, Старој Пазови – каже Зоран Дашић Даша, оснивач и вођа групе „Легенде“, њен текстописац, композитор, гитариста, тамбураш и пратећи вокал.

У своју биографију која почиње 1988. године када је Даша основао „Легенде“, група је уписала и деветнаест плоча и компакт-дискоса од којих је последња „Трилогија“, њихов животни опус са 60 најлепших песама на три компакт-диска, изашла у октобру прошле године у издању ПГП РТС-а. Даша сматра да је „Трилогија“ статусни симбол у музици, јер су је добијали ретки, само највреднији, уметници.

„Легенде“ су настале кад сте ви изашли из „Рибље чорбе“. Бора Ђорђевић је дао име вашој групи, која се окренула староградским песмама и кафани. И онда, право из кафане у тада највећу концертну дворану у тадашњој Југославији. Како је дошло до тога?

- Код нас је од почетка било много атипичних ствари. На пример, прво смо снимали плочу, па смо почели да свирамо по кафанама и мало бољим хотелима. Да се разумемо, нисмо се стидели кафана, али сан је и врхунски домет сваког музичара да направи свој солистички концерт. С друге стране, ја сам пре тога свирао рок музику, што је концертна варијанта и желео сам да се вратим на тај стил. И Ивану Милинковићу, који је у „Легенде“ дошао из Опере београдског Народног позоришта,

„Сурови сам реалиста. Увек сам покушавао да гледам на „Легенде“ очима оних који нас не воле. Никад не слушај савете својих најближих који те највише воле. Они који те воле њима је све што ти радиш лепо, супер, иако није“

било је природније да пева на концертима него у кафанама. Кад смо решили да закажемо концерт у Центру „Сава“, већ смо иза себе имали две плоче и први компакт-диск.

Добро се сећам тог вашег првог концерта. Био је распродат унапред, али то богојављенско вече остало ми је у сећању и по хладноћи, поледици и таквом невремену да се граничило са лудилом по таквој ноћи кренути на концерт. Ипак, сала је била дупке пуна, што би народ рекао, игла није имала где да падне. Како сте се ви осећали тог јутра и те вечери?

- Народ каже да ујутро на Богојављење, чим устанеш, погледаш у небо и помислиш жељу. Сви из групе смо пожелели да тај концерт буде први у низу и да тај низ траје непрекидно много, много година, што се и обистинило. На сцену су изашли шесторица уплашених момака који су знали да је за њих тај концерт бити или не бити. Ако пукнемо, шта нам преостаје него враћање у кафане где смо и били, па ко жели нек остане, ко не жели нека иде. На сву срећу, било је феноменално и тај концерт нам је трасирао правац. После тога кренули смо на турнеју по градовима Србије и то се показало као успешан потез, те тако газимо и данас.

Како изгледају ваши концерти у унутрашњости?

- Где год да свирамо, свирамо исти програм као у Центру „Сава“. Не делимо публику на „елитну и обичну“. Бирамо сале до хиљаду места. То су најчешћа позоришта и домови културе, јер у таквим просторима наша музика сваком у сали може да да пун доживљај. То је музика где је текст веома битан и ако он не допре до сваког и публика се не саживи са њим, онда то није то.

На Светог Трифуна, 14. фебруара, свирате у Новом Саду. Какав је ваш однос према такозваном Дану заљубљених, чије је обележавање постало последњих година веома популарно и у Србији?

- Имам дистанцу према таквим данима као што је Дан заљубљених или Дан жена. Ако си заљубљен, ниси заљубљен само један дан. Ако смо пажљиви и нежни према женама и ако им исказујемо поштовање целе године, онда ни мушкарцима ни дамама не треба тај један дан за показивање. То је лицемерно.

Какав је ваш однос према оном што ради ваша група. Понесе ли вас успех, па на критике не обраћате пажњу?

- Свако у животу треба да буде реалан и скроман. То није фраза. Сурови сам ре-

„Имао сам заиста много позива од најпопуларнијих имена и рок и поп и народне музике да им пишем текстове за песме. Нисам прихватио, јер не могу као кројач да сашијем одело за једно вече и да оно буде добро. Песма ако изађе, изађе. Због тога су моје песме и тако добро прихваћене, јер публика осети да је песма у теби прокључала и искипела, без силовања и паковања“

листа. Увек сам покушавао да гледам на „Легенде“ очима оних који нас не воле. Никад не слушај савете својих најближих који те највише воле. Они који те воле њима је све што ти радиш лепо, супер, иако није. Никада нисам осуђивао оне који не воле „Легенде“. Ценим њихово мишљење и увек ме интересује зашто нас не воле. Њихово мишљење ми дође као црвена лампица: дај да видимо шта то не ваља, да се поправи, да ми будемо све бољи и бољи.

Каква је то публика која слуша „Легенде“ и долази на њихове концерте?

- Не рачунамо на оне који слушају музику која се своди на бум-бум-бум и једну реченицу, која је углавном прилично бесмислена и која се понавља унедоглед. Такви немају стрпљења да слушају песме „Легенди“. После треће строфе они кажу: дај, бре, ово је смор. Нас слушају људи који умеју да мисле, они који могу да се концентришу и схвате мисију коју смо ми зацртали. У сваком месту у Србији можеш да нађеш петсто до хиљаду таквих. Радује нас што се старосни просек наше публике веома променио у последњих десетак година. Сада нам је више од педесет одсто публике млађе од тридесет година. То су клинци који су одрастали уз нашу музику. Слушали је родитељи, па су се и они „примили“.

Или их је можда временом „сморила“ она бум-бум музика?

- Верујем да је дошло до засићења овом популарном мутант музиком којој ни сам не знам да одредим жанр. Матрице су у рок, поп чак и у ар-ен-би фазону праште електричне гитаре, а преко тога се певају трилери као у шатор варијанти. Они ма који умеју да размишљају сигурно је доста такве музике.

Споменули сте да „Легенде“ имају своју мисију од оснивања групе. О чему је реч?

- Прво, да нас не буде срамота од овога што радимо и то смо испунили у потпуности. Друго, да будемо једни од оних који ће да врате углед и достојанство посла којим се бавимо. Кад сам био дечак, било да се радило о певачу, глумцу, песнику, уметнику било које врсте, он је био „господин уметник“. Сада кажу: где си певач. То је исто као да кажу: где си врач. Јурење за новцем оборило је све критеријуме и урушило углед целог уметничког сталежа. У ту целу причу се уклапа и чувена реченица „то се тражи“, која је убила музику. Ти направиш нешто квалитетно, а продуцент ти каже: дај, немој то, то нико неће да слуша, дај ово друго. Ти кажеш то је с..., а он, ма, дај шта ти је, то се тражи. Сви који подлегну тој формули производе клонирану публику. Прве генерације ће да се

„Не рачунамо на оне који слушају музику која се своди на бум-бум-бум и једну реченицу, која је углавном прилично бесмислена и која се понавља унедоглед. Такви немају стрпљења да слушају песме „Легенди“. После треће строфе они кажу: дај, бре, ово је смор“

„Легенде“ на једном од концерата у Центру „Сава“

опиру, јер знају и за боље, а друге ће да је прихвате као неко своје мерило вредности. Време је бижутерије и просечности. Сви који одскоче, сабијају се доле, јер сметају просечнима.

Све је више људи који слушају „Легенде“, али и колега музичара, који за вас кажу „Даша песник“. Јесу ли у праву?

- То је велика част за мене, мада, никад нисам писао песме са том амбицијом. Од малих ногу сам читао књиге. У гимназији је у моје време било популарно читање поезије. Рале Дамњановић је направио хаос са „Мостарским кишама“ Пере Зупца, после се појавио Шербеџија са „Не дај се, Инес“ Арсена Дедића... То су револуционарна рецитовања. Ми, гимназијалци, писали смо песме, размењивали их, дописивали једни другима, ишли у Скадарлију да испред Ђурине куће слушамо Ралета како рецитије ... У то време су и рок и поп и народне песме имале веома добре текстове. Бора Ђорђевић, Горан Бреговић, Џони Штулић, Јура Стублић, на пример, писали су одличне текстове. Чиста поезија су и народњаци „Кад сретнеш Ханку“ или „Девојка из града“... Код Балашевића, рецимо, ти у две строфе видиш цео један филм и то играни. Кључ је у читању, праћењу савремене прозе и поезије и обогаћивање речника који се код нас свео на „знаш, брате, оно као...“

Кад је у питању жива реч, ко је утицао на ваш начин размишљања, па самим тим и писања?

- Имао сам среће да као младић упознам и чујем много паметних ствари од познатих сликара, песника, књижевника... Се-

део сам са њима у кафанама, у „Шуматовцу“, „Грмечу“, „Под липом“, „Босни“ и, када се све оне затворе, у „Видицу“. То су биле усмене читаонице и духовне радионице. Нажалост, данас су такве кафане уништене. Делим људе, није битно ко су и шта су, на оне који лепо причају и друге који то не умеју. Имао сам прилику да слушам Мому Капора, Брану Црнчевића, Брану Петровића, Драгоша Калајића, Синишу Ковачевића, да не причам о Бори Чорби са којим сам се дружио или др Спири, који је био много јак песник у време моје младости. Много важна ствар у животу је да имаш прилику да упознаш такве људе и да их слушаш, а ја сам од оних који умеју да слушају. Кад неко лепо прича то је за мене доживљај. Осећам се као да гледам неки леп филм или читам добру књигу. Слушање лепих прича, као и читање књига, утицало је на моје писање песама.

Која је ваша песма била преломна за каријеру „Легенди“?

- Прва песма коју сам написао, а која је била општеприхваћена, јесте „Не веруј“. Она није лоша, али није ни блистава. После друге и треће плоче написао сам боље, као што су „Епитаф“, „Точак живота“, „Молитва“, „Заборава“...

Кад напишете песму, кога прво питате: ваља ли ово?

- Силом прилика, супругу Нену. Чак сам је будио у пола три ујутро: само час, да чујеш је ли ово блам. Она пише књиге и знам да има баш високе критеријуме и да је сурово реална када сам ја у питању. И за њу важи оно што сам рекао да не верујем најближима, али не због тога што

знам да ће да ме хвали, него што је престрога (смех). Међутим, ја имам свој став. Ако мислим да је то добро, могу мало да коригујем, али ништа више од тога.

Ваше песме су аутобиографске?

- Да, све су истините. Имао сам заиста много позива од најпопуларнијих имена и рок и поп и народне музике да им пишем текстове за песме. Нисам прихватио, јер не могу као кројач да сашијем одело за једно вече и да оно буде добро. Песма ако изађе, изађе. Због тога су моје песме и тако добро прихваћене, јер публика осети да је песма у теби прокључала и искипела, без силовања и паковања.

Без којих ваших песама не може да прође ниједан концерт „Легенди“?

- Често се дешава да се цела каријера једног певача или групе сведе на једну или две песме. Код нас је другачије. Кад бисте сада анкетирали десет пролазника коју песму „Легенди“ највише воле, чули бисте бар шест-седам. Наметнуло се током свих ових година да петнаестак песама морамо да свирамо на сваком концерту. Међу њима су „Четрдесете“, „Не веруј“, „Успомене“, „Због тебе“, „Не питај“, „Та ока два“. Неко воли „Слутњу“, други „Сећање“ или ову нову „Тамбураши“. Израчунали смо да, ако се на једном концерту свира 25 песама, ми можемо да свирамо четири концерта, а да ниједну песму не поновимо. Накупило се то, 25 година није мало. Гледам свог млађег сина Марка, који некад свира на клавијатурама на концертима „Легенди“. Кад су „Легенде“ почињале, он се није ни родио. Сад је одрастао човек.